

Reemigrācijas plāna īstenošana ir pirmais solis uzticības veicināšanā starp valsti un tās piederīgajiem ārvalstīs

7.lpp

svarīgi
Eiro nav brīnumnūjiņa.

R.Zīle uzskata, ka eirozona Latvijai ir izdevīga no risku mazināšanas viedokļa.

3.lpp

informācija
Poju Eiro burbulis.

Julia Rozanska stāsta par poļu eiokrātiem Beļģijā

5.lpp

intervija

Latviešu futbols Briselē

Latviešu futbola komanda Briselē ieņem pirmo vietu sezonā savā līgā. Intervija ar komandas kapteini E.Goldmani

7.lpp

ZINĀS

BEĻĢIJAS LATVIEŠU

Ko latvieši ēd šai pusē?
Lasi plašāk...

10.lpp

www.latviesi.be

Latviešu biedrības Beļģijā laikraksts

MARTS.2013 NR. 19

Kārtībai jābūt!

Eiropas skolas vecāki janvāra beigās saņēma vēstuli no direktora, kurā bija izskaidroti "ziemas uzvedības noteikumi" – sākumskolas skolēni var pikoties, bet vidusskolēni nē, tomēr pie noteiktas sniega konsistences arī mazajiem bērniem ir aizliegta pikošanās skolas pagalmā.

☐ Šoziem Briselē uzsnigusī knapi 5 cm biezā sniega kārtiņa pamodina pieaugušajos bērnu dienu prieku par pirmo sniegu un rada transporta haosu.

foto: A.SAUKA

Tēma fotografijā:

meklējums, sagatavošana un realizācija. Šajā procesā mēs noteikti sastapsimies ar daudzām vizuālām, tūkstošiem reižu atkārtotām klišejām...

8.lpp

Amizantā Beļģija:

stāsti iz dzīves par komiskām situācijām, kas ir tik raksturīgas Beļģijai ...

12.lpp

Prieks par paveikto

Ilze Spigule-Buijtenweg
Latviešu biedrības Beļģijā
valdes priekšsēdētāja

Drīz būs jau pagājis gads, kopš ir ievēlēta Latviešu biedrības Beļģijā (LBB) valde.

Esam sastrādājušies kā komanda, sanākot kopā uz 8 valdes sēdēm, kā arī atsevišķām tikšanās reizēm ar vēstniecību, pārstāvniecību un pašdarbnieku vadītājiem, Eiropas skolas mācībspēkiem, kā arī EP deputātiem. Esam noorganizējuši 14 pasākumus, uzklaušījuši daudz labu atsauksmju un daudz kritikas. Esam saņēmuši 25 jaunu biedru pieteikumus un ieguvuši vairāk kā 100 jaunus sekotājus Facebook. Esam atklājuši Briseles latviešu bibliotēku. Esam rakstījuši valdībai par telpu jautājumu pašdarbniekiem prezidentūras laikā, un, tiekoties ar ārlietu ministru, saņēmuši apstiprinājumu vienam no mūsu piedāvātajiem risinājumiem. Esam iesaistījušies Eiropas latviešu dziesmu dienu organizēšanā, kas Briselē notiks 2015.gada jūnijā. Un Jūsu priekšā šobrīd ir jau trešais mūsu gatavotās avīzes numurs. Priecājamies un lepojamies par padarīto. Lūk, īsā atskaite par aizvadīto gadu.

Taču daudz būtiskākas, mūsaprāt, ir tās izmaiņas, kas šogad notikušas SATIEKOTIES.

Ir tik būtiski, ka, plānojot 18.novembra svinības, visi pašdarbnieku kolektīvi pirmo reizi sanāca kopā un tieši kopīgiem spēkiem tapa programma ar vienotu vadmotīvu un vakara vadītājiem. Svarīgi, ka pasākumu rīkošanā aizvien vairāk tiek iesaistīti „vietējie”, Briselē dzīvojošie vai studējošie talanti – dzejnieki, mūziķi un žurnālisti. Adventa dievkalpojums tapa, sadarbojoties luterāņu draudzei, korim, LBB un vēstniecībai. Nozīmīgi, ka visi lika galvas kopā arī, lai apspriestu telpu jautājuma iespējamus risinājumus. Vienuvārdsakot, pats galvenais ir tas, ka turpinās draudzīga sadarbība starp visām latviešu organizācijām, pulciņiem un grupējumiem, tiek izplatīta informācija un rodas arvien jauni projekti. Latviešiem nūdien jau asinīs ir vēlme uz katrēm 3 „deguniem” radīt vismaz 2 partijas, tomēr faktiski mēs, visi šeit mītošie aktīvistu darbojamies ar vienu un to pašu mērķi.

Zinām, ka ir daudzi, kam stāšanās biedrība asociējas ar stāšanos savulaik partijā, un tas zināmu iemeslu dēļ izraisa pretestību. Diemžēl gadās arī pa kādam, kas pats neko darīt un organizēt negrib, bet kritizēt vēlas it visu. Par laimi, ir daudz tādu, kas aktīvi darbojas pulciņos un var no savas pieredzes ieteikt, ko un kā darīt labāk. Ir arī tādi, kas atnāk no malas un saka, ka vēlas palīdzēt un kaut ko darīt. Mēs esam tik ļoti dažādi, un tāpēc ikviena vēlmes apmierināt nav iespējams. Tomēr vēlamies Jūs aicināt aizdomāties par to, kā būtu, ja tādas biedrības te Beļģijā nebūtu vispār. Protams, deļotāji rīkotu savus koncertus un ballītes, teātris – savas, koristi – savējās. Arī vēstniecība izlases kārtībā aicinātu uz saviem pasākumiem. Bet vai nav tā, ka, tieši darbojoties KOPĀ, varam paveikt daudz vairāk nekā katrs atsevišķi?

Nevar noliegt, ka Jūsu atbalsts LBB, kļūstot par tās biedriem, nūdien ļoti tieši ietekmē Beļģijā notiekošās latviešu aktivitātes. Ir taču skaidrs, ka, lai no Latvijas šurp uzaicinātu un izmitinātu Suiņu sievas, Igo, Ingu Ābeli vai Indru Sproģi, lai samaksātu viņiem honorārus, noīrētu aparāturu vai kaut vai lai tikai no

☐ LBB rīkotajos danču vakaros lieli un mazi lēca raitā solī kopā ar Luksemburgas latviešu folkloras kopu “Dzērvēs”.

☐ Š.g. 20.janvāri Beļģijas latviešiem bija iespēja noskatīties starptautisku atzinību guvušo filmu “Dokumentālists” un tikties ar tās autoriem.

Latvijas šurp atvestu rupjmaizes kukuļus, ir nepieciešams sākuma kapitāls. Tas rodas no Jūsu biedra naudas iemaksām. Pēc tam, lai LBB budžets pēc iespējas „būtu pa nullēm”, mēs lūdzam atbalstu valsts un politiskajiem spēkiem, nosakām ieejas par maksu vai ziedojumiem pasākuma izdevumu segšanai. Taču sākums un finansiālais pamats ikvienam no mūsu rīkotajiem pasākumiem ir Jūsu biedra nauda.

Tāpēc PALDIES par to, ka varam šeit Beļģijā rīkot Jums tik daudzus un dažādus pasākumus! Gaidīsim visus uz biedrības pavasara pilnsapulci – par precīzu datumu, laiku un vietu informēsim Jūs tuvākajā laikā.

foto: D.RUBENE

☐ Pagājušā gada 19.oktobrī Pārstāvniecības telpās tika atklāta bibliotēka.

Eiro nav brīnumnūjiņa, bet nepieciešams solis "gudrai" Latvijas izvēlei

Roberts Zile,
Eiropas Parlamenta deputāts

Brīdī, kad Latvijā ir saasinājusies, manuprāt, visai novēlota diskusija par mūsu iestāšanos eirozonā un tās pozitīvajām un negatīvajām pusēm, vēlējos uzrakstīt pārdomas par dažiem šī procesa "blakus" aspektiem. Domājams, ka Briseles latviešu kopienai nav nepieciešams noturēt garas lekcijas par to, ko nozīmē eiro un kādi tieši ekonomiskie ieguvumi un zaudējumi mūs sagaida. Gana daudz neveiksmīgas "pozitīvas" propagandas šajā virzienā jau ir bijis un būs, tāpat bijuši arī daudzi kritiski vērtējumi no eiro pretiniekiem, kas tomēr tā arī nav paskaidrojuši ieguvumus, ko dotu eiro neieviešana.

Šajā sakarā gribētu atgādināt dažas vispārzināmas, kā arī dažas mazāk zināmas lietas. Viena ir tīri sadzīviska - man, tāpat kā vairumam Latvijas iedzīvotāju, labā atmiņā ir vairāki, par lata stabilitāti radušos šaubu izraisīti masveida skrējieni uz bankām, lai steidzami samainītu latus pret eiro. Taču nekad ne otrādi. Šis process, tāpat kā steidzīga naudas "raušana" ārā no bankām, ir pavadījis ikvienu ziņu par kādas Latvijas komercbankas iespējamām problēmām arī tajos gadījumos, kad baumām nav bijis pamata.

Savā ziņā Latvijas pilsoņi izvēli par labu eiro jau izdarījuši. Tomēr tas tautas nevis referendumā par iestāšanos ES, bet ikdienas lēmumos - kādā valūtā glabāt

ietaupījumus, kādā ņemt kredītus, kādā kārtot darījumus ar nekustamo īpašumu. No vienas puses, mēs visi apgalvojam, ka uzticamies latam, bet, no otras, - rīkojamies tā, it kā tam tomēr neuzticētos.

Protams, to mums liek darīt pašu pieredze. Pamatā visām ekonomiskajām krīzēm, kas mocījušas Latvijas iedzīvotājus kopš neatkarības atjaunošanas, bijušas banku un finanšu krīzes. Arī nekustamā īpašuma burbulis un tā loģiskā plīšana faktiski bija bezatbildīgas banku kredītpolitikas sekas. Banku sektors Latvijai kā mazai valstij ar vēl mazāku valsts budžetu ir neproporcionāli liels. Tē nu mēs nonākam pie pēdējās 2008. - 2009. gada krīzes, kad jau tā nelabvēlīgo ekonomisko situāciju ārkārtīgi pasliktināja nepieciešamība par nodokļu maksātāju naudu "glābt" "Parex" banku. Valsts kasē nauda bija nedēļai, Latvijas Bankas rezerves krietni patukšotas. Tā kā paši (Latvijas Banka un valdības vadītājs) vai tomēr ne gluži paši (Zviedrijas Finanšu ministrija un Eiropas Komisija) nolēmām nesekot Starptautiskā Valūtas fonda ieteikumam devalvēt latu, nonācām vēl dziļākā "bedrē" - pie straujas valsts izdevumu samazināšanas, milzīga ekonomikas krituma, bezdarba un daudzu latviešu aizbraukšanas. Gluži saprotami, ka tas nācīja radīja mieles pret ES, jo Eiropas Komisija kā ES pārstāve bija galvenā Latvijas krīzes pārvarēšanas "receptes" atbalstītāja. Šodien tas netieši atbalsojas eiro ieviešanas pretinieku argumentos par ekonomikas izpostīšanu un tautas aizdzīšanu trimdā un viņu runās, ka Rietumu vērtības esot tik kaitīgas latviešu nācijai, ka ES ir vēl sliktāka par padomju okupāciju (kaut ko tādu nākas dzirdēt pat no dažāda nacionāla politiķa).

Kādus secinājumus varam izdarīt? Latvija ārpus eirozonas ir finansiāli viegli ievainojama valsts. Es nedomāju, ka, atsaistot latu no eiro un mēģinot ar valūtas kursa maiņu palīdzību uzlabot mūsu eksportētāju izredzes, šī ievainojamība izzudīs. Lai Latvijas valūtu un banku sistēmu izsistu no līdzsvara, pietiek ar pasaules

mērogam ārkārtīgi maziem līdzekļiem vai pat ne pārāk lielu politisko gribu no kāda impēriski noskaņota "valdnieka". Šobrīd šī Latvijas ievainojamība tikai pieaug - aptuveni pusi no kopējiem banku depozītiem Latvijā veido nerezidentu - pamatā Krievijas pilsoņu - depozīti (pat Kiprā oficiālais nerezidentu depozītu apjoms ir tikai 36%) un izsniegto kredītu apjoms pieaug tieši nerezidentiem, nevis rezidentiem. "Pateicoties" Šengenas ilgtermiņa uzturēšanās atļauju piešķiršanai apmaiņā pret nekustamā īpašuma iegādi un šai publikai izdevīgajai nodokļu politikai, mūsu valstī lēnām veidojas jauns strukturēts "burbulis". Kā savos jaunākajos ziņojumos par Latviju norāda gan Starptautiskais Valūtas fonds, gan Eiropas Komisija, lielais nerezidentu naudas apjoms Latvijā rada risku ne tikai banku stabilitātei, bet depozītu garantiju fonda dēļ arī valsts budžetam.

Daudzi sūdzas, ka, pievienojoties eirozonai, mums nāksoties iemaksāt savu daļu Eiropas Stabilitātes (ESM) mehānismā jeb eirozonas glābšanas fondā. Taču paraugoties uz neseno vēsturi, rodas jautājums - kuri tad ir šī mehānisma potenciālie klienti? Vai tiešām tikai grieķi, spāņi utml.? Šobrīd ES institūcijās notiek diskusijas par to, ka būtu nepieciešams mehānisms arī ārpus eirozonas esošo ES valstu banku rekapitalizācijai krīzes brīdī. Taču nav nekādu garantiju, ka šī ideja jebkad tiks īstenota dzīvē. Pēc iepriekšējās krīzes es uzdevu jautājumu Eiropas Centrālās bankas vadītājam Mario Dragi, vaicājot, kāpēc 2008. gada beigās, piemēram, Zviedrija, nebūdam eirozonas valsts un pat negatavodamās par tādu kļūt, saņēma ECB ārkārtas aizdevumu banku glābšanai. Viņa atbilde bija, lūk, kāda: tāpēc, ka Zviedrijas valūta un ekonomika atšķirībā no Latvijas ir nozīmīga. Attieksme ir pilnīgi skaidra.

Savukārt eirozona, lai gan ar grūtībām, tomēr virzās uz tā saukto banku savienību. Šobrīd gan valstis ir vienojušās tikai par pirmo soli - kopīgas eirozonas banku uzraudzības izveidošanu, turklāt tikai attiecībā

uz daļu banku. Tā, protams, nav pilnvērtīga banku savienība. Taču, kā savos plānos iezīmējusi Eiropas Komisija, pēc dažiem gadiem varētu tikt izveidots arī kopīgs banku glābšanas mehānisms un kopīgs depozītu garantiju fonds. Tādā gadījumā varētu tikt pārrauts negodīgais cikls, kur nodokļu maksātāji ir spiesti maksāt par bezatbildīgu banku politiku. Protams, tā sauktās ES "donorvalstis" šobrīd rūpīgi skatās, lai nenotiktu "parāda kopiskošana", kas banku savienības izveidi var nopietni apgrūtināt. Eiropas Parlamentā šobrīd strādājam ar ziņojumu, kurā centrālā problēma ir jautājums par to, kas un kā rekapitalizēs ne-eirozonas komercbankas? Tas, ka šāda vajadzība abās ES "zonās" var rasties, ir acīmredzami. Eirozonas glābšanai ir domāts ESM, bet kas notiks ar pārējiem?

Tādēļ es domāju, ka nākotnes eirozona Latvijai varētu būt izdevīga no risku mazināšanas viedokļa. Te nerunāju tikai par ekonomiskiem riskiem. Diezin vai (un laimīgā kārtā) mēs vairs pieredzēsīm citas valsts tankus Rīgas ielās, taču jāņem vērā, ka Krievija ir oficiāli pasludinājusi doktrīnu par tā saukto Eirāzijas savienības izveidi un ietekmes atgūšanu bijušajā PSRS telpā. Savukārt, lielais Krievijai lojālo "tautiešu" skaits Latvijā, līdzīgi kā lielais Krievijas izcelsmes naudas apjoms Latvijas bankās, šo centienu kontekstā mūsu valsti nostāda ievainojamā situācijā. Mūsu atrašanās eirozonā beidzot pilnībā novērstu risku, ka nelabvēlīgas apstākļu sakritības gadījumā Latvijas ģeopolitiskās koordinātes varētu mainīties. Tīri teorētiska, tomēr absolūti neticama būtu situācija, ja eirozona mestos glābt Krievijas miljardierus Kiprā, uzņemoties risku uz ES nodokļu maksātāju pleciem. Tad taisnība būtu tiem, kas teic, ka Latvijas iestāšanās eirozonā tikai veicinās "ne visai tīrās" nerezidentu naudas ieplūšanu. Taču šādam Kipras risinājuma modelim es neticu. Un mums ir jāspēj nodrošināt Latvijai "gudru" nākotnes izvēli mainīgajā Eiropā un pasaulē.

Reemigrācijas plāns pieņemts – kas tālāk?

**Anna Platonova,
Starpautiskā migrācijas
organizācija**

„Kur latviešiem jādzīvo – Latvijā vai šeit, Beļģijā?” nesen rakstniecei Ingai Ābelei vaicāja kāda latviešu literārā vakara apmeklētāja Briselē. Saskaņā ar nesenās tautas skaitīšanas datiem laikā no 2000. līdz 2011. gadam Latvijas iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 13% (aptuveni par 300 000 cilvēkiem), to starpā ir vairāk nekā 188 000 no valsts aizbraukušo. Vai kādam tāpēc jājūtas vainīgam? Ko tas nozīmē Latvijas nākotnei? Vai šie cilvēki atgriezīsies?

2012. gada septembrī Ekonomikas ministrijas paspārnē tika dibināta Reemigrācijas atbalsta pasākumu plāna izstrādes darba grupa ar mērķi sagatavot priekšlikumus par to, kā palīdzēt emigrējušajiem atgriezties Latvijā. Tajā līdzdarbojas valsts un pašvaldību iestāžu, arodbiedrību, uzņēmēju un ārzemju latviešu organizāciju pārstāvji. Valdības reemigrācijas atbalsta pasākumu mērķis būtu atbalstīt tos ārzemēs dzīvojošos Latvijas valstspiederīgos un viņu ģimenes locekļus, kas apsver iespēju atgriezties un strādāt Latvijā vai ir jau to izlēmuši darīt vai arī kas vēlas dibināt savu uzņēmumu vai citādāk attīstīt uzņēmējdarbības saiknes ar Latviju. Pēc Ārlietu ministrijas aprēķiniem 2011. gadā ārpus Latvijas dzīvoja 350-400 tūkstoši cilvēku, kas paši vai kuru senči ir atstājuši Latviju un kas sevi tomēr saista ar Latviju – tā saucamā diaspora (Ekonomikas ministrijas informatīvais ziņojums, 2013).

Interese par ciešāku sadarbību ar diasporu un reemigrācijas veicināšanu ir vērojama visā

pasaulē; valdības dibina specializētas institūcijas un izstrādā darba plānus. Šie centieni ir galvenokārt virzīti uz diasporas zināšanu, iemaņu, kontaktu un kapitāla iesaistīšanu valsts ekonomiskās izaugsmes veicināšanā. Piemēram, Āzijas valstis pēdējos gados mēģina motivēt savu kvalificēto valstspiederīgo atgriešanos, piedāvājot nodokļu atvieglojumus un subsīdijas. Indija, piemēram, sola algas piemaksas piecu gadu garumā indiešu zinātniekiem, kas atgriežas no ārzemēm strādāt Indijas akadēmiskajā vidē. Singapūra piešķir vienreizējas piemaksas ārstiem, kas atgriežas strādāt Singapūras slimnīcās. Ķīna papildu finansējuma atbalstam piedāvā arī pakalpojumus mājokļa nodrošināšanā un ģimenes locekļu integrācijā. No ASV atgriezušies emigranti savulaik dibināja gandrīz katru trešo uzņēmumu Ķīnas Taipeijas Hsinchu Zinātniskās industrijas parkā, kas 2007. gadā saražoja 10% Ķīnas eksporta. Vēl 2000. gadā puse vadošo Indijas programmatūras uzņēmumu bija ASV dzīvojušo indiešu dibināti. 2011. gadā oficiāli reģistrētie migrantu naudas pārskaitījumi uz attīstības valstīm sasniedza 372 miljardus ASV dolāru.

Ne velti Latvijā tieši Ekonomikas ministrija koordinē Reemigrācijas atbalsta pasākumu plāna izstrādi. Darba tirgus attīstības prognozes liecina, ka, ekonomikai izejot no krīzes, paredzams darbaspēka trūkums.

Protams, runa nekad nav tikai un vienīgi par ekonomiku un naudu, jo emigrē cilvēki, nevis preces. Līdz ar to saiknei starp valsti un tās diasporu bieži vien ir arī politisks un sociāls raksturs. Cilvēki brauc prom dažādu iemeslu dēļ – zemo algu, zemās izglītības un veselības aprūpes

kvalitātes dēļ, tādēļ, ka pietrūkst uzticības politiskajiem procesiem vai ir radusies interese par citam valstīm un kultūrām, tādēļ, ka viņi meklē jaunas karjeras un studiju iespējas, vai arī ģimenes apstākļu dēļ. Citur pasaulē daudziem nākas pamest dzimteni, lai bēgtu no autoritāriem režīmiem, no politiskās vai pat fiziskās vajāšanas. Varētu teikt, ka, nesaskatot iespēju panākt izmaiņas valstī ar savu balsi vēlēšanās, cilvēki bieži mēdz “balsot ar kājām”.

Aizbraukšanas iemeslu kombinācija ietver arī informāciju par to, kad un kāpēc šie cilvēki būtu gatavi atgriezties, kā arī par diasporas esošo un iespējamo politisko un ekonomisko ietekmi. Valstspiederīgie, kas dzīvo ārzemēs, nav vienādu interešu un vajadzību vadīta vienota grupa. Piemēram, Latvijas diasporā ietilpst gan tie, kas izbrauca no Latvijas pēc Otrā pasaules kara, gan tie, kas aizceļoja pēc Eiropas Savienības paplašināšanās. Izceļotāju vidū ir gan studenti, gan uzņēmēji, gan metinātāji, gan eirokrāti, tur ir latvieši, krievi, baltkrievi, poļi un daudzu citu tautību pārstāvji. Daži apciemo Latviju reizi mēnesī, citi - reizi gadā vai retāk; daži dzied latviešu korī, citu vairāk interesē spēļu valodas apguve. Līdzīga vai pat vēl lielāka daudzveidība vērojama arī citu valstu diasporās, un to nereti atspoguļo arī savā starpā vairāk vai mazāk draudzīgo diasporas organizāciju skaits šajās kopienās. Piemēram, nesen atbraukušie ukraiņu emigranti Portugālē izveidoja jaunu biedrību, kas ir neatkarīga no vecākās, pēckara laikā dibinātās ukraiņu biedrības. Jaunajiem emigrantiem daudz būtiskāka bija sadarbība darba meklējumos, juridiskā palīdzība un citi ekonomiskās dabas jautājumi, savukārt iepriekšējai izceļotāju “paaudzei” svarīgāka ir politika un kultūra.

Būtisks faktors emigrācijas un reemigrācijas procesā ir palicēju attieksme pret aizbraucējiem. Tā ir delikāta tēma, bet valdībām tai tomēr jāvelta uzmanība, īpaši tad, ja tās vēlas veicināt emigrantu atgriešanos. Atbalsta pasākumi, kas balstās uz privilēģiju un subsīdiju piešķiršanu, daļot valstspiederīgos emigrantos un palicējos, var radīt plaisu starp

šīm grupām un izraisīt negatīvu reakciju palicējos. Turklāt pieredze liecina, ka galvenais iemesls, kādēļ “ārzemju” ķīnieši un indieši izvēlas atgriezties mājās, nebūt nav valsts atbalsta programmas. Emigranti masveidā atgriežas tikai tad, ja ekonomiskā izaugsme un uzlabojumi valsts pārvaldē piedāvā viņiem jaunas iespējas, un tieši šo pašu iemeslu dēļ cilvēki izvēlas neaizbraukt vispār.

Tāpēc pozitīvi vērtējams apstiprinātais Latvijas Reemigrācijas atbalsta pasākumu plāns, kas piedāvā praktiskus, nepolitizētus risinājumus, lai palīdzētu atgriezties tiem, kuri Latvijā saskata sev piemērotas iespējas. «Lai emigrējušie iedzīvotāji atgrieztos Latvijā, tam ir jārada ne vien labi ekonomiskie apstākļi, bet arī jāuztur ar viņiem regulāra saikne, kas daļā gadījumu būs pamatā viņu lēmumam atgriezties Latvijā. Tam par pamatu būs mērķtiecīga un ilgtspējīga ekonomiskā attīstība Latvijā, uzlabojumi uzņēmējdarbības vidē, kā arī kvalitatīva valsts un iedzīvotāju savstarpēja komunikācija – gan Latvijā, gan ārpus tās. Reemigrācijas atbalsta pasākumu plāns ir tikai daļa plašākā pasākumu kopumā,» skaidro Ekonomikas ministrs Daniels Pavļuts (EM, 02.11.12).

Reemigrācijas atbalsta pasākumu plāns ietver šādus darbības virzienus: darba tirgus informācijas pieejamības paplašināšana, programma augsti kvalificēta darbaspēka piesaistei, to personu loka paplašināšana, kuriem iespējams pretendēt uz repatrianta statusu, latviešu valodas apmācības, sadarbība ar diasporu (it īpaši uzņēmējdarbības saišu veidošana un uzturēšana), atbalsts skolēniem, kas atgriežas un kam jāiekļaujas Latvijas izglītības sistēmā, kā arī šo skolēnu vecākiem (ņemot vērā jaukto ģimeņu vajadzības), valsts pārvaldes un pašvaldību iestāžu un valsts uzņēmumu darbinieku atlases prasību pielāgošana, kvalifikāciju un diplomu atzišana Latvijā, kā arī prasību pārskatīšana reglamentētajās profesijās un vienas pieturas atbalsta un informācijas aģentūras izveide.

Poļu "Eiro Burbulis"

Ar plāna saturu tuvāk var iepazīties Ekonomikas ministrijas publicētajā Informatīvajā ziņojumā, kurā ir ņemti vērā arī darba grupas priekšlikumu sabiedriskās apspriešanas rezultāti (1.-19. novembrī portālā www.musuvalsts.lv).

Līdz šī gada 2. aprīlim Ekonomikas ministrija kopā ar citām atbildīgajām ministrijām un iestādēm plāno izstrādāt un iesniegt Ministru kabinetā Reemigrācijas atbalsta pasākumu rīcības plānu 2013.-2016. gadam, kas ietvers konkrētus pasākumus saskaņā ar galvenajiem darbības virzieniem. Kā vienu no priekšnosacījumiem efektīvai plāna ieviešanai Ekonomikas ministrija min informācijas apkopošanu par ārzemēs dzīvojošo Latvijas valstspiederīgo prasmēm, iemaņām un interesēm. Lai veicinātu tiešāku dialogu ar tautiešiem ārzemēs, Ārlietu ministrija plānojsi izveidot komunikāciju platformu „Globālais latvietis”.

Reemigrācijas atbalsta pasākumu plāna īstenošana ir tikai pirmais solis uzticības veicināšanā starp valsti un tās piederīgajiem ārzemēs. Latviešu emigrantu aptaujas (sk. Latvia. Human Development Report 2010/2011) liecina par to, ka emigranti netic valdībai un tās apņēmībai un kapacitātei veicināt iedzīvotāju labklājību. Tā ir viela pārdomām ne tikai attiecībā uz reemigrācijas politiku, bet valsts pārvaldei kopumā.

Latviešiem emigrācija ir smaga tēma arī tāpēc, ka daudziem tautiešiem iepriekšējā gadsimta gaitā dzimteni nācies pamest politisku vai ekonomisku grūtību dēļ. Taču migrācija un mobilitāte piedāvā arī jaunas karjeras un studiju iespējas, paplašina uzņēmējdarbības kontaktus, iepazīstina ar citām kultūrām. Vēl vairāk - ekonomiskā izaugsme nenozīmē, ka visi aizbraucēji atgriezīsies mājās vai ka latvieši vairs nepārcelsies uz dzīvi ārzemēs. Daudzu rietumvalstu pieredze liecina, ka vienmēr būs tādi, kas aizbrauks, bet vismaz tas notiks citu iemeslu dēļ un ar apziņu, ka Latvijā ir iespējams un ir vērts atgriezties.

Julia Rozanska, doktorantūras studente IMMRC pētniecības nodaļa, Sociālās zinātnes Katholieke Universiteit Leuven (Lēvenes Katoļu universitāte)

No angļu valodas tulkoja Anda Getliņa

IEVADS

Poļu kopiena Beļģijā ir samērā daudzveidīga, kas pārstāv vairākus imigrācijas viļņus, dažādas paaudzes, sociālos slāņus un dažādus Polijas novadus [11].

Pēc Otrā pasaules kara no Polijas uz Beļģiju galvenokārt emigrēja bijušie ģenerāļa Mačeka armijas karavīri, Polijas intelīģence, kas pameta komunistisko Poliju politisku iemeslu dēļ; un – pēc komunistiskā režīma sagrāves – ekonomiskie imigranti, lielākoties no ziemeļaustrumu reģiona Podlašjes (Podlasie) laukiem [12, 13, 14, 19]. Tā kā agrāk ieceļojušie poļi laika gaitā ir zaudējuši sev raksturīgo individualitāti, pēdējie ieceļotāji ir kļuvuši skaitā lielākā un redzamākā grupa. 1990. gadu beigās Beļģijā nelegāli uzturējās no 30 000 līdz 50 000 poļu (puse no tiem strādāja Briselē) [13]. Nesenākā pagātnē, pēc pievienošanās Eiropas Savienībai (ES) 2004. gadā, izveidojās vēl viena nozīmīga ieceļotāju grupa – ES iestāžu darbinieki un ar ES saistītu nevalstisko organizāciju, juristu un lobētāju firmu, kā arī diplomātisko pārstāvniecību darbinieki.

No Podlašjes ieceļojušie ekonomiskie imigranti lielākoties bija mazizglītoti, vienkārša darba strādnieki, kas bieži vien nezināja nevienu no vietējām valodām. Beļģijas darba tirgū viņi dominēja telpu uzkopšanas un celtniecības sektorā [12, 13, 14, 19]. Kā nelegālie imigranti viņi bija

atstumti no sabiedrības un dzīvoja nemitīgās bailēs par to, ka varētu tikt izraidīti no valsts, neesot droši ne par darbu, ne jumtu virs galvas [19]. Bez šaubām, tas neveicināja integrāciju mītnes zemē. Patiesībā, lai arī šie poļi dzīvoja ārpus savas valsts, viņi bija izveidojuši tādu kā „mazo Poliju” [12, 13]. Parasti viņi apmetās nabadzīgos un bīstamos Briseles rajonos [19], nereti mitinājās pārapdzīvotos dzīvokļos, sarunājās poliski, lasīja poļu avīzes, skatījās poļu televīzijas programmas un gatavoja ierastos poļu ēdienus [19]. Delikatā nelegālā stāvokļa un valodu nezināšanas dēļ viņi varēja izmantot tikai savu tautiešu sniegtos pakalpojumus (ārstu, frizieru, santehniķu u.c.). Viņiem bija ļoti ierobežoti sakari ar vietējiem iedzīvotājiem (darba devējiem, dzīvokļu īpašniekiem) [19].

Vairāki pētnieki norāda uz Polijas Katoļu baznīcas nozīmīgo lomu šīs kopienas izveidošanā, jo īpaši pirmsākumos [12, 13, 14, 15, 19]. Papildus tās pamatvērtībām baznīca sniedza „morālo un emocionālo atbalstu”, kā arī „stiprināja un turpina stiprināt ieceļotāju kultūrālo un etnisko identitāti” [13].

NODARBINĀTIE IECEĻOTĀJI BEĻĢIJĀ

Šis raksts galvenokārt pievērsīsies jaunākajai poļu ieceļotāju grupai – ES ierēdņiem Briselē. Pretēji iepriekšējam imigrācijas vilnim, pēc komunistiskā režīma sabrukuma 1989. gadā pēdējos ieceļotājus var uzskatīt par „elites imigrantiem” [7] jeb „pozitīvo imigrāciju” [10]. Tie ir cilvēki, kas maina dzīvesvietu, nevis lai apmierinātu pamatvajadzības, bet gan lai meklētu profesionālās izaugsmes iespējas un pieredzi ārvalstīs.

Poļu izcelsmes ES ierēdņi Briselē (tautā dēvēti par „eirokrātiem”) ir plašāka ieceļotāju grupa, kas sevī ietver arī starptautisku firmu darbiniekus un diplomātus.

Literatūras avotos ieceļotāju kopienas parasti tiek atainotas kā no vietējās sabiedrības nošķirtas kopienas ar savu sociālo un telpisko „anklāvu” [2, 3, 4, 6, 7, 8, 9].

Viņi socializējas (vismaz tūlīt pēc ierašanās) vienīgi ar kolēģiem, kuri arī ir tādi paši iebraucēji, dodot

priekšroku tai pašai tautu grupai [7] vai valodu saimei [2].

Daži autori norāda uz ievērojamām atšķirībām starp gados jaunu, neprecētu un nodarbinātu cilvēku socializēšanās manierēm un ieceļotājiem ar ģimenēm [2, 3, 9]. Pēdējie sakarus nodibina ar dzīvesbiedru vai skolu starpniecību, kurās mācās viņu bērni. Šie sakari bieži vien aprobežojas ar to pašu tautību [3].

Viens no būtiskiem iemesliem, kas kavē un mazina spēju integrēties vietējā sabiedrībā, kā arī apgrūrina veidot „ciešākas saiknes”, ir sajūta, ka šī ir tikai pagaidu uzturēšanās ārvalstīs [6]. Tas pats attiecas uz mītnes zemes sabiedrību, kas neredz jēgu ieguldīt sirdi un dvēseli tik gaistošās attiecībās. Turklāt īslaicīgā uzturēšanās ārzemēs nemotivē apgūt vietējās valodas, jo dzīvesvieta tiek pastāvīgi mainīta. Tādēļ šie cilvēki galvenokārt socializējas ar sev līdzīgiem, t.i., citiem iebraucējiem [7, 8, 9, 10].

KAS IR „EIROKRĀTI”?

ES ierēdņi nav tipiski ieceļotāji. Vairāki antropologi ir izpētījuši un aprakstījuši, ka ES poļu ierēdņiem ir dažas kopīgas iezīmes ar citu tautību „eirokrātiem”. Paskatīsimies uz antropologu galvenajiem secinājumiem.

Pretēji citiem iebraucējiem, ierēdņi Beļģijā parasti uzturas ilgstoši. Bez šaubām, šis faktors, kā arī viņiem piešķirtās privilēģijas un tiesības stipri iespaido ierēdņu integrāciju mītnes valsts sabiedrībā. Tādējādi tas stipri atšķiras no ekonomisko un tipisko ieceļotāju integrācijas modeļa.

Bieži tiek apgalvots, ka ES ierēdņi „dzīvo ieceļotāju vidē, kas ir paralēla pasaule ar kopīgām vērtībām, problēmām, raizēm un sarunu tēmām” [20]. Saņiņas telpa pēc nacionālās piederības ir īpaši svarīga uzreiz pēc ierašanās Briselē, jo tā sekmē iejušanos jaunajā vidē [20]. Taču šī vide nav gluži tas pats, kas vietējā sabiedrība, tādēļ neveicina šo divu pasaļu saplūšanu [20]. Nereti tiek uzsvērts, ka vien neliela daļa ES iestāžu ierēdņu uztur attiecības ar beļģiem (parasti tie, kas ir precējušies ar beļģiem) [20]. Vairākumam saskarsme ar vietējiem iedzīvotājiem aprobežojas, sazinoties ar pārdevējiem veikalos vai santehniķiem [18]. Tendence

meklēt saskarsmi ar cilvēkiem, kas ir līdzīgā situācijā, ir raksturīga visiem ieceļotājiem, un ne vienmēr tam par pamatu ir patiesa vēlme nošķirties no vietējās sabiedrības [5]. Patiesībā šis nošķirtības iemesls meklējami abās pusēs. Vietējie iedzīvotāji šīs grupas ieceļotājus uztver kā „iebrucējus”, kas pelna neprātīgi daudz naudas un ir atbildīgi par nekustamā īpašuma vērtības celšanos [5]. Turklāt belģi jau ir izveidojuši savu draugu un paziņu loku un nemeklē jaunus sakarus [5]. Treškārt, nošķirtībai par iemeslu varētu būt vietas, kas radītas tieši šai ieceļotāju grupai (biedrības, klubi, valodu kursi, gleznošana, ēst gatavošana un citas brīvā laika nodarbes), kā arī īpašas infrastruktūras izveide ES ierēdņiem un viņu ģimenēm, lai atvieglotu iekārtošanos Belģijā (bērnudārzi, Eiropas skolas, sporta un kultūras centri) [5].

ES POĻU IERĒDŅU KOPIENA BRISELĒ: KAS IR VIŅI?

ES iestāžu poļu kopienu Briselē veido augsti kvalificēti speciālisti, kas pēc ierēdņu eksāmenu nokārtošanas atraduši darbu Eiropas Savienības iestādēs. Viņi pārceļas uz dzīvi Belģijā profesionālās izaugsmes, darba drošības un lielāku ienākumu dēļ, kā arī idealistisku motīvu vadīt strādāt kopīgam labumam, sekmēt Eiropas integrāciju utt. Pie personīgiem iemesliem vairākkārt tika minēta vēlme mainīt dzīvesveidu, dzīvot starptautiskā vidē vai pievienošanās dzīvesdraugam. Vairākums ES poļu ierēdņu atzīst, ka darbs ES iestādēs nebija spontāna ideja un viņu izglītība un karjera jau no paša sākuma tika virzīta tā, lai sasniegtu šo mērķi.

INTEGRĒTI VAI NOŠKIRTĪ?

Pretēji veco dalībvalstu ES ierēdņu augstajai koncentrācijai dārgajā galvaspilsētas austrumu daļā, ES poļu ierēdņiem šāda izteikta tendence nav novērojama.

No maniem apkopotajiem datiem redzams, ka, salīdzinot ar poļu ekonomisko ieceļotāju grupu, ES poļu ierēdņi necenšas Briselē radīt „mazo Poliju” un ir atvērtāki citām kultūrām un dzīves veidiem. ES poļu ierēdņi lielākoties runā vairākās valodās un ir pazīstami ar citādo, jo strādā daudznacionālā

vidē un bieži vien ir studējuši vai strādājuši ārzemēs.

Nemot vērā iepriekšminēto, varētu gaidīt, ka ES poļu ierēdņiem būtu jābūt krietni vieglāk pielāgoties dzīvei Briselē nekā citām ieceļotāju grupām. Lielākā daļa aptaujāto tiešām uzskatīja, ka nav grūti pielāgoties vietējai kultūrai. Tomēr jāizturas piesardzīgi pret šādiem apgalvojumiem. Šādas atbildes var tikt izskaidrotas ar faktu, ka daudzi ar jēdzienu „vietējā kultūra” bija sapratuši to tautu sajaukumu, ar ko viņi saskaras brīvajā laikā. Tā vietā, lai integrētos vietējā sabiedrībā, poļu „eirokrāti” gluži vienkārši integrējas starp citiem iebrucējiem. Trešdaļa aptaujas dalībnieku apgalvoja, ka ir grūti integrēties, kamēr daudzi aptaujātie pat nespēja izprast jēdzienu „vietējā kultūra” vai to atšķirt no kosmopolitiskā un stipri multikulturālā jucekļa. Daudzi sacīja, ka Briselē ir grūti sastapt „istos” belģus. No mana pētījuma izriet, ka liela daļa aptaujāto šķietami atgrūž visu vietējo, tomēr vairākums uzskata, ka ir integrējušies. Aptaujas dalībniekiem šķita, ka viņi ir integrējušies pilsētā, pieder zināmai grupai (parasti ārvalstnieku), lai arī viņu centieni integrēties starp belģiem bijuši neveiksmīgi (vai viņi nemaz nebija centušies).

Lai arī ES poļu ierēdņi ne vienmēr vietējos iedzīvotājus uztver negatīvi (viņi novērtē belģu iecietību, nesaspringto un brīvo attieksmi, pieticību, vēlmi rast kompromisu, rūpes par ekoloģiju un solidaritāti), saziņa ar vietējo sabiedrību ir viens no grūtākajiem aspektiem dzīvei Belģijā. Tam pamatā ir trīs dažādi iemesli: atsvešinātība, kas raksturīga visiem jaunpieņacējiem, īpašais „eirokrātu” dzīvesveids un vietējās sabiedrības nevēlēšanās būt atvērtiem pret ārzemniekiem. Pat tiem, kas spēj sazināties kādā no vietējiem valodām, bija grūti ielauzties noslēgtajos draugu lokos, kurus vietējie ieguvuši savas dzīves laikā.

ES poļu ierēdņu integrēšanos kavē arī Belģijas sabiedrība, kura, kā tiek apgalvots, neesot ieinteresēta tikties ar ārzemniekiem un kam piemītot ksenofobija. Tāpat ES poļu ierēdņu integrēšanās spēju ietekmē viņu pašu uzskats par to, kā viņus redz citi. Atsevišķi aptaujas dalībnieki bažījās, ka stereotipiskais belģu uzskats par poļiem (dzērāji, nesavaldīgi vai pat zagļi) var tik attiecināts

uz visiem Briseles poļiem [17]. Piedevām viņiem var šķist, ka vietējā sabiedrība tos uztvers kā nabadzīgas, atpalikušas imigrantu kopienas pārstāvjus, kas alkst iegūt sociālās garantijas, bet atkarībā no konteksta – arī kā bagātus un nepelnīti privilēģētus ES ierēdņus, kas atbildīgi par strauji augošo nekustamā īpašuma vērtību.

Visbeidzot ES poļu ierēdņiem tikpat kā nav nekādu attiecību ar poļu ekonomiskajiem imigrantiem Briselē. Paradoksāli, taču daudzu aptaujāto izteikumi par šo otru poļu kopienu bija visai draudzīgi, līdzjūtības, atzinības un solidaritātes pilni, jūtot līdzī šīs ieceļotāju grupas salīdzinoši sliktajiem darba apstākļiem.

No otras puses, poļu „eirokrāti” apzinās, ka masu informācijas līdzekļos izplatītās informācijas dēļ ekonomiskie imigranti viņus uztver negatīvi (interneta vietnēs ievāktie dati norādīja, ka „eirokrātu” tēls ir stipri sagrozīts, bieži vien stereotipisks, minot nepatiesas privilēģijas).

SOCIĀLĀS SAZIŅAS TĪKLI

Nav brīnums, ka, izjūtot citu poļu ieceļotāju naidīgumu, atsvešināti no vietējās sabiedrības un vēl nespējot integrēties ES iestāžu kolektīvā, poļu „eirokrāti” izveidoja paši savu kopienu. Viņus vienoja nogurdinošā un ilgstošā klauvēšana pie ES iestāžu durvīm, kā arī vieni un tie paši mērķi. Tas viņus mudināja meklēt iespējas apmainīties ar informāciju un aktīvi sazināties gan virtuālajā, gan reālajā telpā.

Tika izveidoti divi virtuālie sociālās saziņas tīkli. Pirmajam no tiem – interneta forumam, kas brīvi pieejams visiem interesentiem, bija īpaši nozīmīga loma integrācijā jau laikā, kad topošie ES ierēdņi vēl bija tikai EPSO konkursa kandidāti vai laureāti un vien daži no tiem strādāja Briselē pirms pievienošanās ES. Forums darbojās kā platforma, kur apmainīties ar jaunāko informāciju par konkursiem un darbā pieņemšanas kārtību, medicīnas pārbaudēm, mītnēm Briselē, dzīves kvalitāti un dārdzību, kā arī tādām praktiskām lietām kā transportu uz lidostu, valodu kursiem dzīvesbiedriem, bērnudārziem vai arī uzticamām bērnu auklēm. Tas darbojas arī kā virtuālais tirgus (lidmašīnas biļešu tirdzniecība, brīvas vietas mašīnās maršrutā starp Belģiju un Poliju un

pat rokasgrāmatas, lai sagatavotos ES konkursiem). Apmainoties ar informāciju, EPSO laureāti secināja, ka viņiem ir kopīgas intereses, kas ne vienmēr saskan ar pārējo „eirokrātu” interesēm. ES iestādēs nodarbinātie jaunpieņacēji vēl aizvien jūtās nevienam nepiederoši, jo tajā laikā ES iestādēs strādāja vien neliels skaits poļu, kas savukārt stiprināja viņu solidarizēšanos ar tiem, kuri vēl tikai meklēja darbu. Taču dažus mēnešus pēc darba iegūšanas ES iestādēs strādājošie poļi izveidoja iekšējo e-pasta adresātu sarakstu, kurā bija iekļauti vienīgi ES poļu ierēdņi (izveidots 2005. gadā) un kurš pakāpeniski pārņēma nozīmīgo savstarpējās palīdzības un domu apmaiņas lomu. Zīmīgi, ka iekšējais e-pasta adresātu saraksts šķiet raksturīgs vienīgi poļiem.

Papildus virtuālajiem saziņas veidiem poļu „eirokrāti” regulāri tiek Eiropas rajona krodziņos. Sākotnēji šis pulcēšanās bija iespēja jaunpieņacējiem tikties ar citiem poļiem, kas atradās līdzīgā situācijā. Mūsdienās poļu jaunpieņacēji savus tautiešus lielā skaitā sastop jau ģenerāldirektorātos, kuros strādā. Tādējādi šo tīkšanos nozīme ir mainījusies. Šos krodziņus apmeklē arī citi poļu imigranti, un tie kļuvuši par tādu kā logu uz ārpusi, kas dod iespēju satikt poļu ieceļotājus, kas nestrādā ES iestādēs.

Tāpat pie poļu „eirokrātu” socializēšanās pieder ar brīvā laika pavadīšanu saistītas kopīgas nodarbes (piem., brīdža spēle, koris, ceļošana).

Lai gan bija atvērtība un spēja integrēties, neilgi pēc ierašanās Briselē ES poļu ierēdņi izveidoja spēcīgu, uz intensīviem sakariem balstītu kopienu. Viņiem ātri vien radās izteikta „mēs sajūta”, kam par pamatu bija kopējas intereses, pieredze un dzīves situācijas. Jāuzsver, ka šis fenomens notika ES poļu ierēdņu kopienas agrīnajā posmā. Nesen ievāktie dati norāda uz zināmām izmaiņām. Novērojams, ka šī kopiena sāk „saplūst” ar citu tautību ieceļotāju un ES ierēdņu kopienām un pakāpeniski zaudē savu nacionālo raksturu. Pasākumi, kas domāti tikai ES poļu ierēdņiem, vairs nav tik iecienīti, taču daži spēcīgi vienojoši elementi, kā iepriekšminētais e-pasta adresātu saraksts, joprojām tiek plaši lietots.

Atsauces skatīt raksta pilnajā versijā vietnē www.latviesi.be

Latviešu futbols Briselē

A. Sauka

Paša amatieru futbola sezonas izskaņā esmu aicinājis uz sarunu latviešu futbola komandas kapteini Edgaru Goldmani, kurš uzsāka un jau vairākus gadus organizē latviešu futbola komandas aktivitātes Briselē.

BLZ: Kas ir uzskatāms par latviešu futbola komandas pirmsākumu?

E.G.: Kad 2005. gadā atbraucu uz Briseli, puiši jau spēlēja futbolu Piecdesmitgades parkā un ar latviešu komandu piedalījās Eiropas Parlamenta un NATO organizētajos futbola turnīros. Laika gaitā radās doma atrast piemērotu laukumu, kur futbolu varētu regulāri uzspēlēt arī sliktākos laika apstākļos. Ņēmu šo iniciatīvu savās rokās, noīrējām laukumu Britu skolā Tervurenā, kur futbolu varam spēlēt visa gada garumā – ziemā zālē, vasarā, pavasarī un rudenī uz mākslīgā seguma laukuma ārā. Sākumā šis bija „ekskluzīvs” latviešu pasākums, kad trešdienu vakaros sanācām kopā, lai sava prieka pēc uzspēlētu futbolu. Manos sarakstos bija pat ap 40 latviešu spēlētāju. Šeit gan jārēķinās ar Briseles specifiku, jo daudzi ierodas tikai uz laiku, tāpēc ir diezgan liela cilvēku rotācija. Turklāt papildus nāca klāt citas latviešu organizētas sporta aktivitātes, kā, piemēram, hokejs, un spēlētāju skaits pamazām izsijājās. Tagad esam daudz mazāk, bet pamatā interesentu loks, jāatzīst, paliek nemainīgs. Sports nojauc visas robežas un vieno. Tā bija un ir lieliska iespēja latviešiem Briselē tuvāk iepazīties, integrēties jaunā sabiedrībā un sastapt jaunus draugus.

BLZ: Vai komandā tiek pieņemti arī citu tautību pārstāvji?

E.G.: Komandas kodolu veido latvieši. Taču, tā kā treniņi saistīti arī ar izdevumiem par zāles un laukumu īri, esam atvērti arī citiem spēlētājiem. Laika gaitā mūsu pulkā ir bijuši skoti, itāļi, beļģi un citu tautību spēlētāji. Ar mums kopā spēlē meitene no Grieķijas, Zviedrijas un Amerikas. Dzīvojot un strādājot starptautiskā vidē, svarīgi izprast un spēēt sadarboties ar citu tautību un kultūru pārstāvjiem. Tāpat arī futbolā - jāmācās un jāspēj spēlēt kopā. Ņemot vērā, ka pamatā esam latvieši, mums ir svarīgi, lai citas tautības spēlētājs veiksmīgi iekļaujas mūsu komandas spēlē, jo īpaši tāpēc, ka treniņi kļūvuši mērķtiecīgāki un liela daļa spēlētāju regulāri piedalās Hebe league turnīrā.

▢ DINAMO futbola komanda triumfē pirmajā vietā savā līgā.

autors:
K.VENSAVA-GOLDMANE

BLZ: Kāds ir parastais komandas treniņu un spēļu grafiks?

Šo gadu laikā treniņu vieta un laiks nav mainījušies. Tie notiek katru trešdienu no 21:00 līdz 22:00 Britu skolā Tervurenā.

Savukārt Hebe league turnīra spēles notiek gandrīz katru svētdienu. Ja kādam ir vēlme sekot līdz mūsu DINAMO komandas sasniegumiem, informācija par spēļu rezultātiem ir pieejama turnīra mājas lapā: <http://hebelge.leaguerepublic.com>.

BLZ: Kas tas ir par turnīru, kurā jūs spēlējat?

Laikā, kad biju stažieris Eiropas Komisijā, piedalījās stažieru futbola turnīrā. Tur bija ar iniciatīvu bagāti jaunieši, kas uz stažieru futbola turnīra pamata izveidoja turnīru Briselē dzīvojošiem cittautiešiem. Tā radās sabiedriska organizācija HEBE kas nodarbojas ne tikai ar futbola turnīru organizēšanu, bet rada iespējas piedalīties arī citās sabiedriskās aktivitātēs, organizējot teātra izrādes, diskusiju vakarus, koncertus, ballītes ar jaunu un talantīgu mūziķu uzstāšanos utml. Kopējais mērķis ir palīdzēt integrēties jauniešiem, kas pārcēlušies uz dzīvi Briselē. Manuprāt, tas izdodas visai veiksmīgi, jo vai katru dienu Eiropas Komisijas gaitēnos vai uz ielas Briselē sastopu kādu – nu jau paziņu, kas piedalās vai ir piedalījies Hebe league futbola turnīrā!

Ņemot vērā, ka kopā ar latviešiem Briselē spēlēju un piedalījos dažādos futbola turnīros, radās doma izveidot komandu, piesakoties pirmajam Hebe league turnīram. Komandu nosaucām “DINAMO”. Mēs šajā līgā esam piedalījušies no tās dibināšanas brīža, un šis bija

jau desmitais turnīrs. Futbols tiek spēlēts cauru gadu – ziemā zālē, bet vasarā ārā uz mākslīgā laukuma.

Runājot par futbola līmeni, tas ir visai atšķirīgs. Dažās komandās ir individuāli ļoti meistarīgi spēlētāji, kas ir spēlējuši pat profesionālā līmenī. Arī mūsu komandā ir spēlētājs, kas savulaik Latvijā spēlējis jauniešu izlasēs, tomēr vislabākos panākumus turnīrā gūst tās komandas, kas ilgstoši spēlē kopā.

Hebe league pamazām aug, un nākamajā turnīrā piedalīsies jau 39 komandas. Tas ir amatieru turnīrs, bet spēles tiesā tiesneši, un tajās jāievēro franču futzāla oficiālie noteikumi. Vienīgā atšķirība ir tā, ka uz laukuma ir 6, nevis 5 spēlētāji, no kuriem vienai obligāti jābūt meitenei. Lai meitenes rosinātu piedalīties spēlē, ir papildu nosacījums, ka par meitenes vārtu guvumu ieskaita divus punktus. Starp citu, 2011. gada sezonā meitene no mūsu komandas guva visā līgā visvairāk vārtu (42). Līdz ar to meitenes spēle var būtiski mainīt spēles rezultātu, bet tajā liela nozīme ir arī komandas biedriem, kas prot viņā saskatīt iespējas un iedot precīzas piespēles. Ir komandas, kurās meitene mani var ne tikai veiksmīgi apvadīt vai atņemt bumbu, bet arī iesist vārtus devītniekā!

Starp citu, pateicoties sponsoriem, pagājušā play-off turnīra uzvarētāji balvā saņēma nedēļas ceļojumu visai komandai uz Sardīniju Itālijā.

BLZ: Sportojošie tautieši Briselē ar interesi seko latviešu futbolistu panākumiem. Šajā sezonā mūsu komanda savā grupā ir pirmajā vietā. Šķiet, šis ir komandas labākais sniegums

tās pastāvēšanas vēsturē. Ar ko skaidrojami šādi rezultāti?

E.G.: Tas tieša. Jāatzīst gan, ka nesen komandas tika sadalītas divās līgās un šogad spēlējām pēc spēka samēriem otrajā līgā. Visu šo turnīru bijām pirmajā vietā, tādēļ liels prieks, ka izdevās sezonu pabeigt pirmajiem un nākamgad atgriezties augstākā līmenī.

Noteikti negribētos noniecināt savas komandas paveikto, jo arī šeit bija ļoti spēcīgi pretinieki, kas sagādās galvas sāpes ne vienam vien favorītam play-off turnīrā. Viens no panākumiem iemesliem ir mūsu pamatsastāvs, kas ir nostiprinājies pēdējo gadu laikā. Visa komanda spēlē pašizliedzīgi, un mums ir gandrīz pilns sastāvs uz katru spēli, kam ir ļoti liela nozīme. Turklāt DINAMO tradicionāli ir labāk sekmējies, spēlējot telpās. Esmu pateicīgs arī visiem, kas mūs atbalsta, jo īpaši spēlētāju ģimenēm.

BLZ: Kas ir jūsu sīvākie pretinieki līgā?

Skatoties visas līgas griezumā, ir grūti pateikt, kura no komandām būtu uzskatāma par mūsu sīvākajiem pretiniekiem, jo komandu sastāvi nepārtraukti mainās. Pajūk, apvienojas, nāk klāt jauni spēlētāji. Turklāt katra komanda var pārsteigt negaidot.

Aptuveni viena trešdaļa no komandām demonstrē ļoti labu futbola spēles sniegumu vairākas sezonas pēc kārtas. Ir viena vai divas izteiktas līderes, bet esam pierādījuši, ka varam līdzvērtīgi sacensties ar jebkuru no pretiniekiem!

BLZ: Vai ir sanācis spēlēt pret citām latviešu komandām?

E.G.: Nav gan. Pagājušajā vasarā bija doma uzspēlēt vienā Latvijas turnīrā, tomēr vasara ir atvaļinājumu laiks, tāpēc, no organizatoriskā viedokļa raugoties, šai reizē ieceri mums nācās atcelt. Bet idejas par sadraudzības spēlēm vienmēr virto gaisā. Pagājušajā gada viens no mūsu spēlētājiem pārcēlās uz Amsterdamu un solījās mums noorganizēt spēli ar vietējo komandu! Mums atliek vien sakrāmēt somas un ar sportisku garu doties uz draudzības spēli!

BLZ: Kur var pieteikties entuziasti, kuri vēlētos piebiedroties komandai?

E.G.: Pieteikties var pie manis, zvanot pa tālruni 0479728336 vai rakstot uz e-pasta adresi e.goldmanis@gmail.com. Uz tikšanos futbola laukumā!

Tēma fotogrāfijā: meklējums, sagatavošana un realizācija.

Foto: RAITIS PURIŅŠ, DIENA

Andrejs Kovaļovs

Pagājušā gada 30.novembrī Latviešu biedrība Beļģijā organizēja foto diskusiju ar fotogrāfa Andreja Kovaļova (1978) piedalīšanos. Viņš klātesošajiem saistoši stāstīja savu redzējumu par apzinātu vai intuitīvu fotografēšanu, kā izvēlēties vai atrast konkrētu tēmu, tēmas attīstīšanas metodēm, kā arī atbilstošas aparatūras un vizuālas valodas izvēli idejas realizācijai. Šajā rakstā lasītājs gūs priekšstatu par pasākumā diskutētajām tēmām.

Ievads

Ar katru dienu mūsu uztveri pārsātina arvien lielāks vizuālais troksnis. Foto tehnikas ražotāji dažādos veidos mūsu burtiski iesūc jaunu sasniegumu atvarā, un beidzot arī mēs paši arvien mazāk saprotam, kas no tiem simtiem un tūkstošiem tik viegli uzņemto attēlu ir derīgs, kas no tā mums tiešām ir saistošs un ko ar to visu galu galā darīt. Arvien dziļāk sliktot šajā neziņā un nejutot arī personīgo gandarījumu, daudzi amatieru fotogrāfi nonāk līdz robežai, kad vairs nevar atrast nevienu saistošu tēmu, uzņemtie kadri nesniedz gaidīto rezultātu un beigās visam atmet ar roku.

Daloties savās zināšanas un secinājumos no personīgās pieredzes, vēlos sniegt varbūt pat pārāk apjomīgu, toties ļoti koncentrētu recepti, ko katrs var izmantot pēc saviem ieskatiem un nebaidīties nokļūt lielā tukšuma priekšā, aiz kura var būt daudz jaunu atklājumu.

Pirms ķerties pie iztīrājuma, gribu atklāt savu pieredzi viedoklim, ka fiksētais attēls sastāv no tā, ko mēs esam uzkonstrējuši fotoaparāta skatu meklētājā, un pareizajā brīdī apzinīgi nospiešot klikšķa. Pārfrāzējot var apgalvot,

ka no vienas puses esam mēs paši, bet no otras - fotoaparāts, kas ir šī tehniskā medija instruments, kura pārvaldīšana tikai vairo spējas bagātināt mūsu vizuālo valodu. Fotogrāfija vispirms ir forma ar tajā iekļautajām vizuālajām likumsakarībām. Kā teica viens mans pasniedzējs – „fotogrāfijā viss runā”.

Intuitīva vai apzināta fotografēšana

Fotogrāfa rīcības motīvus var sadalīt vismaz divos reizinātajos: pirmais – pamanītā neparastā un vizuāli interesantā aina, ko mēs fiksējam ar vienu pa rokai esošo telefonu; otrais – savlaicīgi plānots, pārdomāts un sagatavots kadrs visās tā izpausmēs.

Šo pirmo reizinātāju esmu nosaucis par intuitīvu fotografēšanu, kas ir pastāvīgs vizuāls treniņš, papildīts ar personīgo interesi par fotogrāfiju un kas vienlaicīgi var būt arī sevis izzināšanas process – gluži kā zilēšana kafijas biežumos vai psihoterapija. Šajā procesā mēs noteikti sastapsimies ar daudzām vizuālām, tūkstošiem reižu atkārtotām klišējām, kurām galvenokārt jāpalīdz katra vizuālās kultūras attīstīšanai vai vismaz uzturēšanai, kur ar dažādu uzmetumu/studiju palīdzību mēs uzkrājam vizuālo bagāžu tālākiem darbiem. Tajā pašā laikā tas var pārvērsties arī par fotogrāfa pamata izpausmes līdzekli, jo, kā jebkurā disciplīnā, regulārs treniņš nes augļus, dažreiz pat negaidītus – fotogrāfijā it īpaši svarīgi meklēt un mērķtiecīgi būvēt kadru, kas vienā brīdī radīs saturu, nevis otrādi. Šāda neatlaidīga darba rezultāts būs vairāki saturiski slāņi, no kuriem daudzi izveidosies paši par sevi – metaforiskā līmenī.

Šeit man prātā nāk fotogrāfs Andrejs Grants, kurš, pretēji daudzu fotogrāfu šauri izvēlētajam ceļam, nebaidās no dažādiem formātiem un žanriem, jo ir uzticīgs savai vizuālajai valodai, kas ir nolasāma gan viņa portretos, gan arī tukšo pilsētu un lauku ainavās.

Tas, manuprāt, arī ir viens no pirmajiem un visgrūtākajiem

soļiem, kas ir jāspēr: atrast to, kas interesē pašu, būt patiesam pret sevi un, galvenais, palikt uzticīgam sev. Kā apbalvojums ir harmonija kadrā, viendabīgums sērijā un vienojošs rokkraksts jebkurā žanrā. Vienojošie elementi būs gaisma, kompozīcija, ķermeņa valoda, cilvēka un vides mijiedarbība, nevis atsevišķi spontāni izvēlēti objekti.

Ar apzinātu fotogrāfiju es vairāk saistu profesionālu pieeju fotogrāfijai, kas noteikti prasa nopietnāku tehnisko sagatavošanos, daudz personisko īpašību, kas ļauj strādāt dažādos apstākļos, un it īpaši sazināties ar cilvēkiem, kā arī iedziļināties un pētīt visdažādākās tēmas. Tie ir ne tikai šīs jomas profesionāļi, bet arī amatieri, kuri ar fotogrāfijas palīdzību grib izpētīt un parādīt kādu sev svarīgu tēmu.

Kā piemēru šāda veida fotogrāfijai minēt Intu Ruku un viņas sēriju Amālijas iela 5a. Šis darbs ir tapis, pateicoties autorei cilvēciskajām īpašībām, neatlaidībai un darba sparam, savukārt pašas sērijas fotogrāfisko kvalitāti nodrošina nevainojamā foto tehnikas pārvaldīšana, kompozīcijas izjūta, gluži intuitīva fotogrāfiskās gaismas izjūta un arī teicama attēla pēcapstrāde – izstādes bildes viņa pati kopējusi tradicionālajā melnbaltajā tehnikā.

Tajā pašā laikā, īpaši amatieru vidū, bieži var novērot, ka gala darbā vairāk dominē darba socioloģiskā, vēsturiskā puse – saturs, kur attēla papildīšanai nepieciešams kāds no paskaidrojošiem resursiem: teksts, audio, video u.c. Kurpretim labs portrets, reportāža vai pat ainava ir gandrīz pašpietiekama, jo attēla forma mums ir galvenā vadlīnija.

Tēmas izvēle

Es piekrišu atziņai, ka tēmas izvēle ir katra cilvēka iekšējā meklējuma rezultāts, kuru var sasniegt, nevis braucot tālos ceļojumos, bet ieskatoties sevī, un iztērēt to pašu laiku iekšējām ceļojumiem, kurā mums nenovērsis uzmanību jauni iespaidi, kas uzliktu vēl vienu „krāsas kārtu mūsu vecajai grīdai”.

Pastāv visdažādākās metodes, kā sākt meklēt šo iekšējo pavedienu. Var sākt ar savu interešu uzskaitīšanu: aplūkot, kādas fotogrāfijas mēs mēdzam uzņemt, kādas grāmatas lasām, kādus CD klausāmiem un kādas filmas ir mūsu plauktos vai datora cietajā diskā, kādi priekšmeti mūsos izraisa interesi, kādā vidē mēs dzīvojam un kādu to ap sevi esam izveidojuši.

Cita metode piedāvā: ikdienas domu pierakstīšanu, sajūtu aprakstīšanu, sapņu pierakstīšanu, nākotnes plānu un vēlēšanos uzskaitīšanu. Var pamēģināt papildināt tekstus, kas sākas ar frāzēm: „ar savām fotogrāfijām es vēlos...”; fotogrāfijā man svarīgākais ir...; „fotografēju..., jo”. Savukārt kādā no apmeklētajām meistarklasēm pasniedzēja pirmajā nodarbībā mums lūdza uz vienas lapas uzrakstīt lietas, darbības, sajūtas, kas mums patīk, kuras darot iemirdzas acis, pazūd laiks, kuras darot negaidām atlīdzību, un uz otras lapas puses aprakstīt pretējo. Tiklīdz esam veikuši šādu nelielu inventarizāciju, vajadzētu sameklēt galveno pavedienu, ko šķetināt tālāk.

No personīgas pieredzes varu apgalvot, ka, ja arī mēs nenonākam līdz skaidrai atbildei, pats šis sevis izzināšanas process ir ļoti interesants un noteikti sniegs kādu atziņu, kas ļaus virzīties tālāk tēmas izvēlē un kādreiz varbūt pat ietekmēs kādu ar fotogrāfiju nesaistītu izvēli.

Tēmas iztīrāšana un strukturēšana

Tiklīdz mēs esam atraduši iespējamo tēmu, nākamais solis ir tās iztīrāšana, jo jebkura estētiska rezultāta sākumā ir pamatota ideja, un tas ir īpaši svarīgi, ja plānojam strādāt pie nopietna ilgtermiņa projekta. Tas mums vienlaicīgi ļaus visu laiku atrast jaunus skatpunktus un turpināt attīstīt mūsu darbu. Šī darba procesā noteikti radīsies arī blakus idejas un tēmas, kuras vajag piefiksēt kā iespējamo resursu, ko izmantot, kad pienāks attiecīgais brīdis.

☐ Gaismu spēles Pirenejos, 2012.

autors: A.KOVAĻOVŠ

Arī tēmas izpētei eksistē vairākas vienkāršas pieejas, kas mums ļauj maksimāli sagatavoties. Piemēram, sameklēt rakstus internetā, noskatīties kinofilmas un video sižetus youtube vai aplūkot jau esošās fotogrāfijas, piemēram, google attēlu meklētājā vai Flicker. Papildus tam varam arī veikt prāta vētru un pierakstīt visas iespējamās idejas, kas mums nāk prātā saistībā ar attiecīgo tēmu, lai pēc tam atrastu, kas no pierakstītā veido kodolu. Ja mūsu stiprā puse ir esejas, tad varam sākt ar eseju.

Projekta strukturēšanai ļoti praktiska un vienkārša ir piecstaru zvaigznes metode, kur autors sev uzdod jautājumus, kuru atbildēm vajag apmierināt potenciālā skatītāja interesi: Kurš? Kas? Kad? Kur? Kādēļ? Ļoti interesanta ir arī personīgās mijiedarbības ar tēmu metode, ko sauc par kuba analīzi: tēmas analīze, saikne ar autoru, salīdzinājums ar citiem autoriem, sava skatpunkta apraksts, tēmas izvēles argumentācija un realizācijas apraksts.

Sagatavotais apraksts vai eseja vēlāk ir autoram par vadlīnijām projekta realizācijā un/vai kā projekta apraksts, izstādes teksts, argumentācija stipendijas pieteikumam utt.

Fotogrāfiskie resursi un vizuālā valoda

Tikpat svarīgi kā tēmas izvēle ir arī veids, kā darbs tiks realizēts, jo atkarībā no tā var mainīties arī saturiskā uztvere. Izvēlei jābūt iekšēji pamatotai, un pie tās, sērijas vai tēmas ietvaros, vajadzētu arī pieturēties, lai netiktu nojaukta vizuālā valoda. Galvenie foto mediji mūsdienās joprojām ir foto negatīvi vai digitālie attēli. Tad var runāt par kameru formātiem un par dažādiem fokālā attāluma objektīviem: teleobjektīviem, normāliem vai platleņķa.

Autoram ir arī jāparedz darba vizuālā struktūra – kāda būs skatītāja/fotogrāfa pozīcija attiecībā pret fotografējamo tēmu: objektīva realitāte vai subjektīvs skatījums, kas izpaužas kā fotogrāfa mijiedarbība ar objektu – jo tuvāk un subjektīvāk, jo parasti skatītāju uzrunā stiprāk.

Būtu vēlams arī padomāt par objekta izmēru kadrā, leņķi, kādā tiek fotografēts: pretskats, $\frac{3}{4}$, profils, no aizmugures. Tai skaitā jāņem vērā kameras augstums attiecībā pret objektu: vienā ar līmeni, leņķi no augšas, no apakšas vai virsskats. Tāpat var padomāt par fokusa dziļumu: sekls, dziļš.

☐ Gatis, Bea un Mateo, 2012. No sērijas "Jauktās ģimenes".

autors: A.KOVAĻOVŠ

Un, protams, viens no visbūtiskākajiem elementiem ir objekta apgaismojums: dabīgais vai mākslīgais, ko arī vēl var iztīrīt, piemēram, mīksta vai asa gaisma, kas radīs citu noskaņu un tādejādi arī mainīs saturisko vēstījumu.

Lai arī viss šis uzskaitījums var likties pārspīlēts un reālajā dzīvē nepielietojams, es tomēr ieteiktu to paturēt prātā un vismaz zināt, kādi resursi mums ir pieejami, īpaši tām reizēm, kad mums trūkst ideju darba attīstīšanai.

Gala materiāla sagatavošana

Lai arī kāds būs mūsu darba gala materiāla formāts, tas noteikti būs atlasīts no ļoti daudziem vienā vizuālā valodā un loģiskā secībā saliktiem attēliem. Izvēles gaitā es noteikti ieteiktu fotogrāfijas drukāt kaut vai ar parasto printeri un attēlus likt uz galda, izkārtot tos eventuālā izstādes secībā, jo, diemžēl, monitorā neveidojas vienota attēlu uztvere. Savukārt šajā materiāla sistematizācijas, apstrādes, aprakstīšanas un uzkrāšanas procesā ir ļoti būtiski izmantot

atbilstošu programmatūru, no kurām, manuprāt, darbam ar elektroniskiem attēliem vislabākā šobrīd ir Adobe Lightroom, kuras oficiālo versija var iegādāties par pavisam pieņemamu cenu.

Gribu uzsvērt, ka ir ļoti svarīgi izveidot pirmo izstādi, lai autors izietu cauri visam procesam un turpmāk uz paša fotogrāfijām skatītos savādāk, izvairītos no daudzām kļūdām, kā arī daudz mērķtiecīgāk veidotu nākamo sēriju. Gala darbam nav obligāti jābūt izstādei telpā, tā tikpat labi var būt interneta vietne, multimediju prezentācija, video vai grāmata. Galvenais ir šo pirmo soli paveikt līdz galam.

Un nobeigumā vēl tikai vēlos atsaukties uz kādu slavenu fotogrāfu, kurš teica, ka attēls veidojas cilvēka prātā. Man novēlējums ir, pirmkārt, interesēties un padziļināti pētīt sev saistošas tēmas, otrkārt, kopt, trenēt savu vizuālo valodu, un, treškārt, pakāpeniski uzlabot savu tehnikas un attēla pēcprādes kapacitāti!

Šaujiet garām!

Kas meklē, tas atrod, jeb ko letiņi ēd šai pusē?

Ģirts Rožkalns

Pārceļoties uz dzīvi citā valstī, nenovēršami mainās dzīves un ēšanas paradumi. Jauna mītnes valsts dod iespēju izbaudīt citu tautu ēdienus. Daudzi no Latvijā ierastajiem pārtikas produktiem atsakās viegli un ātri atrod jaunus gardumus, citi meklē veidus, kā sagādāt ierastos produktus no Latvijas – svētku reizēm vai pat ikdienā.

Lai gūtu nelielu ieskatu vietējo letiņu ēšanas paradumos, sazinājos ar Brisele vai netālu no tās dzīvojošiem un strādājošiem latviešiem.

Par Beļģijas virtuvi, restorāniem un Latvijas gardumiem stāsta Linda Tellgrena, www.lindasvirtuve.lv autore, starptautiskas organizācijas darbinieks Edgars Kalniņš, Baiba un Sandis Grandovski no Vācijas un Latvijas virtuves tradīciju cienītāja Ilze Baranovska.

Brisele – kulinārās iedvesmas avots!

Linda Tellgrena Briselē ieradās pirms astoņiem gadiem, lai strādātu LR Pastāvīgajā pārstāvniecībā ES. „Brisele mani pārsteidza ar lielo restorānu izvēli un daudziem virtuves lietām vēltītiem veikalumi! Tas transformējās vēlmē eksperimentēt pašai savā virtuvē. Sāku ar Āzijas ēdieniem, jo kādu laiku bija dzīvojusi Japānā un šīs zemes ēdienus biju īpašu iecienījusi. Tad sekoja Francijas tradīciju iepazīšana un kulinārijas pamatu apgūšana pašmācības ceļā. Daudz lasīju un vēltīju laiku zināšanu paplašināšanai.”

Beļģu ēšanas paradumus Linda vērtē kā pretrunīgus: “No vienas puses, Beļģija ir Eiropas valsts, kurā ir visaugstākais fast food patēriņš uz iedzīvotāju, no otras puses – populāri ir ēst veselīgi, pašiem gādāt produktus un gatavošanas procesam veltīt daudz laika. Mans vīrs kļuva par alus lietpratēju. Es labprātāk baudīju vīnu, jūras veltes un sezonālo ēdienu gatavošanu. Apmeklēju piemājas zemnieku tirdziņu sestdienās, kur varēja nobaudīt arī Ziemeļjūras austeres ar glāzi auksta baltvīna un nopirkt svaigas zemenes, apstaigāt vietējos, specializētos īpašo sieru, gaļas un bioloģisko produktu veikalus. Iepērkoties varēja aprunāties ar pārdevējiem un daudz uzzināt par produktiem, kā arī degustēt vēl neatklātus produktus. Biju priedīga par iespēju iegādāties tīrū svaigus jūras labumus no Nīderlandes, Francijas un Beļģijas. Svētdienās braucu uz Midi stacijas tirgu, kam ir sava specifika – blakus vietējiem labumiem pieejami arī etnisko ēdienu produkti. No lielveikaliem cieņā bija Delhaize, kur iespējams iegādāties plašu klāstu ar bioloģiski audzētiem produktiem.”

Pēc Lindas teiktā, arī ārpus Briseles ēšanas mīļotājiem ir laba izvēle. Īpaši esot jāatzīmē Antverpene – tur esot ļoti attīstīta kafējnicu kultūra un daudz īpašas koncepcijas ēdvietu un pop-up jeb pēkšņi un uz īsu brīdi izveidotu restorānu. “Mans mīļākais restorāns Antverpenē ir “Fiske Bar”, kur var mieloties ar jūras vēltēm un zivīm, kas izliktas turpat uz ledus un tiek gatavotas atvērta tipa virtuvē.”

Plašāku ieskatu par Beļģijas virtuvi, kafējnicām u.c. var gūt Lindas blogā www.lindasvirtuve.lv

Mājās vienmēr Latvijas produkti

Ilze Baranovska ar ģimeni dzīvo Briselē jau no 2004. gada, un te dzimuši abi dēli. Ilze ir ne tikai lieliska saimniece virtuvē, bet kopā ar vīru aktīvi piedalās arī dažādās Briseles latviešu kultūras aktivitātēs. Vēl pirms Latvijas iestāšanās ES Ilze bija redzama arī kādā Beļģijas TV raidījumā, kur viņa demonstrēja, kādus brīnumus gatavo ārpus ES robežām – Latvijā. “Jau toreiz likās svarīgi saviem bērniem pirmām

Ilze ar Beļģijas TV žurnālistu

kārtām dot ekoloģisku pārtiku. Tāpēc vienmēr esmu centusies viņiem nodrošināt iespēju baudīt Latvijas un vietējos sezonālos dārzeņus un augļus, kas audzēti pie zināmiem zemniekiem vai kas nonākuši tirgū no salīdzinoši tuvām zemēm. Jūnijā, piemēram, ļoti garšīgas zemenes var nopirkt no zemniekiem tepat Namūras pusē.

Rudenī atgriežamies no Latvijas ar auto, kas līdz malām piekrauts ar Latvijas labumiem. Tur vienmēr iekšā ir kartupeļu maiss, lauku dārza āboli, kabači, ķirbis, pašmāju tomāti. Tam ir arī praktiski ieguvumi – piemēram, kartupeļu maiss pie Latvijas zemnieka maksā Ls 4 jeb EUR 7. Mūsu ģimenē ar to pietiek no septembra līdz pat Ziemassvētkiem. Atvedam arī svaigas ogas sasaldēšanai. Ķirbjus var ļoti parocīgi sasaldēt pa porcijām. Beļģijā mums vienmēr pietrūkst laba kefīra, biezpiena, skābā krējuma un biezpiena sieriņu.

Svētku reizēs gatavoju rasolu – tikai ar Latvijā ražoto Provansas majonēzi, kas mūsu ledusskapī atrodama vienmēr! Protams, tai blakus ir arī krievu sinepes, mārūtķi un laba doktora desa. Sinepes un mārūtķus savlaicīgi iegādājamies Latvijā. Rasolam izmantoju Latvijas majonēzi, jo ir svarīgi saglabāt tā ierasto garšu.

Viens no mūsu ģimenes iemīļotākajiem ēdieniem ir kartupeļu pankūkas ar vistas gaļu un zaļumiem krējuma ķiploku mērcē. Svarīga vieta mūsu

ēdienkartē ir zupām, piemēram, biešu un skābeņu zupai ar olām. Svaigas skābenes šeit nopirkt nevar, tās gādājam no Latvijas (Spilvas konservētās skābenes) vai arī pārkam konservētas tepat.

Kopš esam Beļģijā, esam sākuši vairāk ēst dārzeņus, šeit sāku lietot olīveļļu ikdienā, iemācījies pagatavot svaigos salātus ar balzamiko mērci, novērtēt pūdētos sierus un izprast sauso vīnu vērtību. Visiecienītākā šejienes delikatese ir pīles aknu pastēte un vītīnāta gaļa. Mūsu virtuvē jūtama ietekme no dažādām kultūrām. Tomēr nemēdzam eksperimentēt ar lietām, ko nepazīstam, piemēram, taizemiešu vai indiešu ēdieniem.”

Labāk mazāk, bet – kvalitatīvi!

Stāsta Edgars Kalniņš: “Man vienmēr ir bijusi interese atklāt ko jaunu, iepazīt citu valstu kultūras. Katras valsts virtuve ir lielisks veids, kā iepazīt valsti un tās cilvēkus. Sāku ar Japānas un Ķīnas ēdieniem. Pēc tam sekoja Taizemes, Indijas, Korejas, Francijas, Itālijas, Beļģijas un citu valstu virtuves.

Par restorānu ne vienmēr var spriest pēc izskata. Manuprāt, galvenais, lai tas būtu tīrs, jo higiēna ir ļoti svarīga ēdināšanas nozarē. Restorānus dalu vismaz trijās kategorijās – tādos, kas ir

Edgars Kalniņš Briselē dzīvo jau septiņus gadus, strādā starptautiskā organizācijā.

lēti un labi, tajos, kas ir dārgi un lieliski, un tajos, kas ir lēti un slikti. Visgrūtāk ir atrast tos, kas ir vienlaicīgi gan lēti, gan labi.

Vērtējot restorānu, ņemu vērā, ka kāds ēdiens man var arī vienkārši negaršot - un nevis tāpēc, ka tas būtu slikti pagatavots. Tomēr, lai atklātu jaunas garšas, vispirms ir jāuzdrošinās pagaršot kaut kas jauns. Man vairāk patīk vienkārši ēdieni, kas ļauj novērtēt produkta kvalitāti. Tā, piemēram, itāļu virtuves pamatos ir princips, ka produktam jābūt kvalitatīvam un to nevajag sabojāt gatavojot. Labāk apēst mazāk, bet augstākas kvalitātes produktu.

No pieredzes varu ieteikt restorānus ar Michelin zvaigznēm, turklāt pusdienlaikā ēdienu piedāvājums tajos parasti ir lētāks. Tas ir lielisks veids, kā izbaudīt un atklāt īstu pavārmākslu un apkalpošanu. Gan jāatceras, ka ne visi Michelin restorāni ir pelnījuši zvaigzni un kvalitātes standartus noturēt ilglaicīgi nav viegli. Jāuzmanās arī no restorāniem, kas tikai dēvējas par itāļu restorāniem, bet neatbilst kvalitātes standartiem. Lai uzietu labākos, iesaku izmantot Itālijas Virtuves akadēmijas mājas lapu www.accademiaitalianacucina.it. Tajā akadēmijas biedri katru gadu novērtē vairākus restorānus un piedāvā atjauninātu datu bāzi internetā.

Korejas un Japānas virtuves mīļotājiem iesaku restorānu "Hana" Saint-Boniface laukumā. Turpat ir arī lielisks taizemiešu restorāns "II element" un japāņu zupu restorāns "Yamato". Ļoti labs un lēts beļģu restorāns ir "Le Brassins". Iesaku aiziet arī uz "Brasseries Georges" un tur nogaršot ar roku sagrieztus frī kartupeļus, kas cepti olīvēļā vai arī liellopa, zirga vai pīles taukos. Interesants ir jauns itāļu restorāns "L&T - Lasagna e Tiramisu", ēdienkarte tajā ir ļoti vienkārša, bet kvalitāte - izcila. No restorāniem, kam piešķirta Michelin zvaigzne, varu ieteikt restorānu "Bon Bon".

Briselē ir arī ļoti daudz tirdziņu un bioloģisko produktu veikaliņu, piemēram, "Tsampa" vai "Saga". Ja vēlaties savā virtuvē gatavot ēdienus no labu restorānu kvalitātes produktiem, esmu dzirdējis par Le Marché des Chefs. Daudz augstas kvalitātes pārtikas produktu veikalus var atrast arī Vanderkindere ielā. Dažādu gaļas izstrādājumu iegādei varu ieteikt "Maison Lanssens" Tongres ielā. Turpat aiz stūra, netālu no "Pain Quotidien" ir arī lielisks sieru veikals. Saldumi būs izteikti lieliski veikalā "Fabrice Collignon". Izcilu beļģu šokolādi pērciet pie "Laurent Gerbaud".

Pats gatavojot, cik vien iespējams, cenšos izmantot ekoloģiskos produktus. Tie ir garšīgāki un veselīgāki. Cūkgaļu

Baibas jaunākā atvase saimniekošanu virtuvē apgūst no bērna kājas.

izmantoju tikai maltā veidā, sajauktu ar liellopu gaļu, kad gatavoju gaļas sacepumu kukuļa formā (meatloaf jeb polpettone)."

Pareiza produktu izvēle - labas veselības pamatā

Sandis un Baiba Grandovski un viņu trīs dēli dzīvo Vācijā. Abi strādā netāļā Luksemburgā. Baibai un Sandim ir savs interneta blogs www.dineathome.tumblr.com - Baiba gatavo, Sandis fotografē.

Stāsta Baiba: "2006. gada nogalē pēc ārsta ieteikuma sāku pētīt, ko patērējam savā uzturā. Meklēju rakstus par veselīgas ēšanas principiem, par to, kādi produkti jāēd, kā izvairīties no tukšām kalorijām un kā gatavot tādus ēdienus, kas sagādā baudu. Receptes un grāmatas par uzturzinātni un ēšanas tradīcijām lasu ar tādu pašu aizrautību kā citi - kriminālromānus. Katru dienu rūpīgi izvēlos vakariņu idejas ģimenei vai viesiem. Iecienītākie ēdieni ir tie, kuru gatavošana neprasa vairāk par 30 minūtēm, vai tādi, kurus var sagatavot lielākā apjomā un ēst divus vakarus pēc kārtas. Ņemu vērā arī trīs mazo ēdāju prasības: uz galda jābūt vienkāršam ēdienam ar atpazīstamu garšu, piemēram,

kartupeļu biezenim vai vienkārši vārītiem rīsiem.

Daudz ēdam dārzeņus, pākšaugus, kartupeļus, rīsus, riekstus, gaļu. Kviešu miltus lietojam īpašās reizēs. Bērniem savus ēšanas principus neuzspiežu, viņi labprāt ēd gan cepumus, gan desu, gan saldus jogurtus un brokastu pārslas. Apmeklēju arī kulinārijas kursus savā pilsētiņā. Papildu vācu valodas uzlabošanas iespējām, garšīgām vakariņām un kontaktiem ar vietējo sabiedrību šajosursos uzzinu arī pa kādai jaunai receptei. Gaļu un dažus produktus mums uz mājām piegādā vietējais bioloģisko produktu izplatītājs. Svaigus dārzeņus mēdzu pirkt piemājas veikalā, citus produktus reizi vai divas nedēļā pārku pilsētiņas centra lielveikalā, bet pēc delikatesēm, piemēram, grauzdētiem griķiem vai tahini pastas mēdzu aizbraukt līdz kādai smalkākai tirgotavai. Gatavojot ģimenē, mēs nepielāgojamies vietējai vāciešu gaumei (desām, šnicelēm, frī kartupeļiem un krējuma mērcēm), bet eksperimentējam ar visu, kas atrodams, nopērkams un šķiet interesants. Būtisks iedvesmas avots ir arī bērniņā ģimenē ēstie ēdieni."

Rakstapilnoversiju, kurā varēsiet iepazīties arī ar Ilzes, Edgara un Baibas receptēm, lasiet vietnē www.latviesi.be!

Inovātīvi risinājumi pasta piegādes optimizēšanā!

Kapt. Salderns

Agnis neliekas mierā un neuzkrītoši, bet uzstājīgi atgādina manis „radošajā pacēluma brīdī” doto solījumu. Agnis tāds ir, viņš tā māk neuzkrītoši, diplomātiski, bet vienmēr panāk savu.

Tejāterim bija jātaisa dekorācijas – daudz un dikti jāzāģē finieris, saplāksnis, kartons un dēji. Ar roku jau tik daudz un gana smuki atvēlētajā laikā neizzāģēsi, kaut kad uz darbu arī jāiet. Konsultējoties ar Eiropas galvaspilsētas vadošajiem galdniecības speciālistiem kļuva skaidrs, ka ir jātieks pie figūrzāģa, jeb, tautas valodā runājot, „lobzika”. Sacīts – darīts: sūtu internetā no angļu zemes. Štrunts, ka štepselis pēc tam izrādījās neriktīgais, kas pielāgotajam adapterim drošinātājs neturēja un galu galā bija vien jāķeras pie vecās labās izolēnes metodes. Uzrādītais piegādes laiks ir trīs līdz četras darba dienas. Iepriecina fakts, ka par piegādi ar taxi-post mājās nav papildus jāmaksā, jo pirkuma summa ir pienācīga. Pasūtītu svētdienas vēlā vakarā un ar prieku sirdī un skicēm galvā eju pie miera.

Dienas skrien, notikumi pārklājas slāņu slāņiem. Nākamās nedēļas pirmdienā man būs jādodas komandējumā. Otrdienā, svarīgās rīta sanāksmes vidū (11:07) man uz mobilo zvana beļģu pasta ierēdnis (kopš

pasūtījuma pieņemšanas ir pagājusi nedēļa un divas dienas) un skaidrā holandiešu valodā kaut ko aizgūtnēm stāsta. Teikumu lavinā atpazīstu sava uzvārda interpretācijas atblāzmu. Tas mani ieintrigē, jo pēkšņi atceros par zāģi, tādēļ es piedāvāju laipnajam zvanītājam komunikāciju turpināt franču vai angļu valodā. Jā, ja savādāk es nevarot, tad der arī franču valoda. Nu darbīgais pasta pārstāvis priecīgi ziņo, ka es neesot mājās! Vai es to zinot? Mani piesaucot kungs lieto „tu” uzrunas formu. Laikam tāpēc, ka viņam mani personas dati, kā arī dzīves vieta ir zināmi. Turklāt, viņš jau gandrīz pie manis cemojas. Pastnieks turpina situācijas analītisku aprakstu, viņš ziņo, ka: „Redzi, tavu kaimiņu arī nav mājās. Tev nav neviena visā mājā! Un arī blakus durvis neviens never vaļā! Ko ta' lai es daru ar to tavu paku, ko?”

Es zinu, ka es neesmu mājās! Tā paka bija jāpiegādā jau pagājušo trešdien, vēlākais ceturtdien! Piegādes laiks bija norādīts no rītiem līdz 08:30 vai vakaros pēc 18:30! Laipnais pastnieks neapjūkot saka, ka vispār jau tā nav viņa problēma; man to paku vajagot, ne viņam. Daudzi cilvēki tagad pakas gaidot vairākas nedēļas. Man esot pat paveicies!

Saspringumā piesmakušā balsi skaidroju, ka visi jau laikam darbā, jo pulkstenis ir nedaudz pāri vienpadsmitiem, ja viņš gadījumā

to nav pamanījis. Taxi-post pārstāvja līdz šim rotaļīgajā un familiārajā balsī iezogas arktisks ledus un flāmu valodas (laikam) vārdi. Atkal isti nesaprotu viņa teikto un, domājot par tejāteri gaišas domas, piedāvāju kungam šo paku nogādāt atpakaļ pastā, jo es nākamo sestdien varētu tai aizcīpot pakaļ. Nē, tas arī neesot labi. Tā nederot, jo viņam šodien esot cits grafiks un pasta nodaļā pastnieks vairs neatgriezīsies! Man vienkārši paliek mute vaļā un es tur kaut ko īdu par darba laiku, par pasūtījuma noteikumiem...

Situācijas risinājums ir straujš un inovatīvs. Pastnieks saka: „Tur ielas galā ir aptieka. Es tur to paku tev atstāšu!” Es mudīgi un kategoriski iebilstu, jo labi atceros tā zilā boša cenu. Bet mūsu saruna tiek unilaterāli pārtraukta. Pārstāju skraidīt pa koridoru. Palieku ar plati atplestu muti, sarkaniem vaigiem un uzjautrinātiem kolēģiem visapkārt. Nodomāju, ka sestdienā jāatceras aiziet uz savu pasta nodaļu, jāpaņem līdz kāds žurnāls, jo tur sestdienās lauzi ka biezs, būs jāsēž garajā rindā.

Tomēr nosūtot savam Admirālim ikdienas ziņojumu (pozīcija, kurss, ātrums u.t.t.), bikli iekļāju tādu diezgan jocīgu lūgumu, lai noiet no rīta gar piemājas aptieku un uzdod aptiekārei stulbu jautājumu – sakiet, vai pie jums atrodas tāda samērā liela paka ar figūrzāģi, kas atstāta uz mana vīra vārda?

Liels ir mans izbrīns, kad mans Admirālis informē, kā viņa to paku ir atstiepusi mājās. Kaste esot bijusi smaga. Nekas neesot bijis jāparaksta, tante aptiekā esot bijusi ļoti laipna un viss esot liecinājis par šo situācijas ikdienišķumu. Beļģijā dzīvojošs ārzemnieks internetā pasūta galdniecības instrumentus no Lielbritānijas. Beļģijas karaliskā pasta kavēšanās dēļ prece tiek piegādāta piecas dienas pēc nolīgta termiņa. Piegāde tiek veikta laikā, kad normāli cilvēki strādā. Neatrodot kaimiņus, paka tiek nogādāta aptiekā, kur man pilnīgi nepazīstama persona parakstās manā vārdā par preces saņemšanu! Nākamajā dienā, neprasot uzrādīt nekādas dokumentus, neparakstot nekādas dokumentus, šī paka tiek nodota manai sievai. Fantastiska uzticēšanās cilvēkiem! Citu reizi manis pasūtīto galda datoru pieņēma jaukais hipijs, kurš dzīvo ielas pretējā pusē. Viņam ir ap 50 un viņš nekad nav strādājis. Bet šķiet absolūti uzticams un lāga zēns.

Kādu brīdi apsvēru iespēju vērsties pie piegādātāja ar jautājumu: „Kur ir mans zāģis?” Jo par preces saņemšanu vēl šobrīd neesmu parakstījis. Kaut gan zilais zāģis ir dikti labs un labi kalpo. Tas ir vēl pavisam jauns, bet tam jau ir pašam savs dzīves stāts.

Zīmējums: Kristaps Zilgalvis

Ziema

Gustavs Zilgalvis

Ziema atnākusi,
Visa zeme sasalusi,
Visur snieg sniegs,
Nevienam nenāk miegs,
Visi iet ārā sniegavīru taisīt,
Visiem prieku raisīt!
Grūti iet uz mājām,
Ar sausām kājām,
Ar ragavām brauc lejā pa kalnu,
Braucot pār salnu,
Ziema ir šāda,
Kā dzejoli, tāda!

Ziņas
BELĢIJAS LATVIEŠU

Avīze iznāk fragmentāri, pdf formātā lasāma LBB mājas lapā
www.latviesi.be

Oficiālā adrese: Rue du Commerce 122, B1000, Bruxelles
Pasta adrese: **Av. des Arts 23, B1000, Bruxelles**

Redaktors: **A.Sauka** (agnis.sauka@gmail.com)

Biedrības reģistrācijas NR 409.294.765
Bankas konts: ING Bank, 340-1825310-02
(BIC BBRUBEBB, IBAN BE32 3401 8253 1002)
Ch. de Waterloo 687, B1180, Uccle

Paldies šī numura tapšanā:

Dacei Rubenei, Līgai Driķei, Ansim Mazajam, Robertam Zilem, Gunai Zaķei-Baltajai, Annai Platonovai, Jūlijai Rozanskai, Andrejam Kovaļovam, Ģiram Rožkalnam, Edgaram Goldmanim, Lainei Škobai, Gustavam Zilgalvim, Kristapam Zilgalvim, Kapt. Saldernam, Vitālijam Bogdanovam.